

**PLAN OCH RIKTLINJER FÖR SVENSKA ISLANDSHÄSTFÖRBUNDETS STIFTELSE
FÖR AVEL VERKSAMHET SOM AVELS- OCH STAMBOKFÖRANDE
ORGANISATION**

Antagna av Svenska Islandshästförbundets Stiftelse för Avel oktober 2017.

Innehåll

1. INLEDNING.....	2
2. ORGANISATION.....	2
2:1 Ekonomiska resurser	2
2:2 Styrelse	2
2:3 Avelskansli	2
2:4 Registrering	2
2:4:A	2
2:4:B.....	2
2:5 Besvär	2
2:6 Förvaltningslagens tillämplighet	3
3. ICKEDISKRIMINERING OCH OFFENTLIGHET	3
4. RASBESKRIVNING.....	3
5. AVELSMÅL.....	3
5:1 Avelsmetodik.....	3
6. REGISTRERING	4
6:1 Stambok.....	4
6:2 Rapportering av betäckning	4
6:3 Ansökan om hästpass.....	4
6:4 Semin.....	4
6:5 Embryotransfer	4
6:6 Inkorrekt härstamning.....	5
7. HÄSTPASS/IDENTIFIERING	5
7:1 Hästpass	5
7:2 Saknat chip	5
7:3 Tilläggsregistrering	5
7:4 Ägarbyte	5
7:5 Duplikat	5
7:6 Hästnamn	6
8. AVELSBEDÖMNING.....	6
8:1 Hästar på avelsbedömning som saknar chip.....	6
9. Betäckningslicens	6
9.1 Hingstar från 2 till 4 års ålder	6

1. INLEDNING

Stiftelsen för Avel har huvudansvaret för att verksamheten sker i enlighet med kommissionens förordning EU 2015/262 avseende metoder för identifiering av hästdjur.

Stiftelsen för Avel skall utföra arbetet opartiskt och i enlighet med aktuella och beprövade vetenskapliga metoder. Vid avelsvärdering i Sverige skall Stiftelsen för Avel tillämpa det avelsmål och bedömningssystem som fastställts av det internationella islandshästförbundet FEIF; FIZO, avelsreglemente för islandshästavel fastställt av FEIF:s delegatförsamling.

2. ORGANISATION

2:1 Ekonomiska resurser

Stiftelsens verksamhet finansieras av registrerings- och serviceavgifter från hästägare.

2:2 Styrelse

Styrelsen består av det antal ledamöter som fastställts i Stiftelsens stadgar. Styrelsen utses av Svenska Islandshästförbundets Årsmöte.

2:3 Avelskansli

Stiftelsen har ett avelskansli i SLU's forskarhus, Gråbrödragatan 19 i Skara. Avelskansliet handhar löpande uppgifter inom avelsverksamheten som registrering, utfärdande av hästpass, ägarbyten, hingstkontroll och bedömningar. Personalstyrkan, som tillsätts av Avelsstyrelsen, består av en heltidstjänst i form av avelsledare som ansvarar för stiftelsens operativa arbete. Personalen som sköter registreringar på avelskansliet är anställda av Svenska hästavelsförbundet, men tjänsten köps in av SIF Avel.

2:4 Registrering

2:4:A

Arbetet med registrering och stambokföring utförs av registrator. Registrator bör ha minst gymnasieutbildning och ska ha god datavana. Tjänsten kräver också förmåga att arbeta självständigt. Även Avelsledaren är väl insatt i förekommande rutiner. Rutiner för registrator är dokumenterade i Arbetsbeskrivning för registrator.

2:4:B

Ansökan om registrering sker via det webbaserade systemet Hestur. Hestur arbetar integrerat med databasen WorldFengur som är stamboken för alla islandshästar. Hästpassen skrivs ut från WorldFengur. Dessa två system gör att själva arbetet med att skapa och skriva ut passen är effektivt och kräver ett minimum av arbetsinsats.

2:5 Besvär

Besvär gällande registrering och stambokföring görs hos besvärsnämnd. I de fall besvärsnämndens beslut går den klagande emot skall denne erhålla motivering till beslutet samt när beslut erhålls upplysas om följande:

- Att besvärsnämndens beslut kan överklagas om klagande anser att stambokföringen, registreringen eller handläggningen av ärendet eller frågan inte har skett i enlighet med gällande föreskrifter eller dessa plan och riktlinjer

- Att överklagande av ett beslut som rör stambokföring ska göras till Jordbruksverket i enlighet med 19 § lagen (2006:807) om kontroll av husdjur, m.m. Överklagande av ett beslut som rör utfärdande

av hästpass ska göras till den förvaltningsrätt inom vars domkrets den beslutande avelsorganisationen ligger. Ett överklagande ska ske i enlighet med 2 § lagen (1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter.

2:6 Förvaltningslagens tillämplighet

Förvaltningslagen (1986:223) gäller i frågor som rör parts rätt att ta del av uppgifter om jäv samt motivering av, underrättelse om och överklagande av beslut. De personliga data som samlas in är endast adressuppgifter till hästägare och som lämnas av den som ansöker om registrering. Alla data behandlas i enlighet med PUL.

3. ICKEDISKRIMINERING OCH OFFENTLIGHET

Grundprincipen i allt arbete som utförs av SIF-Avel skall alltid vara i enlighet med SJVFS 2015:33. Särbehandling av uppfödare, hästägare eller annan berörd person skall inte förekomma. Resultat av en hingsts betäckningar eller semineringar och resultat från avelsvärdering ska göras offentligt tillgängliga och publiceras.

4. RASBESKRIVNING

Islandshästens storlek är normalt ca 140 cm, ± 10 cm i mankhöjd. De flesta färgvarianter och tecken förekommer i rasen. Hästen utstrålar fysisk och psykisk styrka, självständighet och stolthet, särskilt under ryttare.

Exteriören har stor variation, men en typisk islandshäst är rektangulär och kompakt i sin byggnad.

Typiskt för rasen är sluttande kors, en lång, tjock man och svans samt en tät vinterpäls.

Den isländska hästen är en ridhäst. Hästens gångarter är unika och skall vara minst fyra – förutom skritt, trav och galopp så måste den ha tölt. Vissa hästar har ytterligare en gångart, en mycket snabb (flygande) pass. Som ridhäst är den en utomordentligt mångsidig och samarbetsvillig häst med en stor kapacitet, anpassningsbar både till barn och vuxna. Hästen är härdig, självständig, social och lätt att umgås med. Hästen har en lång livslängd, 25 – 30 år är inte ovanligt.

5. AVELSMÅL

Avelsmålet är en stark, modig och hållbar ridhäst, med mycket gott lynne. Den är samarbetsvillig och arbetsvillig, med taktrena spänstiga och vägvinnande rörelser i alla gångarter, med naturlig balans, undertramp, och bär sig väl under ryttare. Den skall ha en ändamålsenlig exteriör och stark utstrålning. Den typiska robustheten, den rikliga behåringen med mycket skyddshår samt den stora färgvariationen måste alltid bevaras.

5:1 Avelsmetodik

För att uppnå det fastlagda avelsmålet följs ett systematiskt tillvägagångssätt, som kan omfatta alla komponenter som utgör ett modernt avelsarbete och som vilar på vetenskapliga grunder och etablerad praktisk erfarenhet. Avelsarbetet med islandshästar bedrivs till stor del som ett internationellt samarbetsprojekt, som omfattar alla FEIF:s medlemsländer med den internationella databasen WorldFengur som grund.

Avelsarbetskomponenter kan sammanfattas som:

- a) Avelsmål, är internationellt fastlagt i FEIFs regelverk.
- b) Identifikation av individer och registrering.
- c) Mätning av egenskaper, som ingår i avelsmålet (Bedömning av exteriör och ridegenskaper, insamlande av hälso- och sjukdomstillstånd).
- d) Genetiska analyser (Utförs av därtill utbildade experter).

- e) Avelsvärdering (Huvudsakligen enligt BLUP-metoden).
- f) Urval (baserad på BLUP och resultat från avelsvärderingar. Informationskällan är den internationella hästdatabasen WorldFengur).

6. REGISTRERING

6:1 Stambok

Endast renrasiga hästar kan registreras i moderstamboken WorldFengur.

WorldFengur, den internationella hästdatabasen för islandshästpopulationen inom FEIF (International Federation of Icelandic Horses) utgör register och stambok för alla renrasiga islandshästar.

6:2 Rapportering av betäckning

För registrering av svenskfödda islandshästar i stamboken WorldFengur krävs renrasighet dokumenterad genom att föräldrarna är registrerade i WorldFengur. Alla föl ska härstamningskontrolleras med DNA-test mot fader.

Betäckningsrapporter från alla hingstar med betäckningslicens ska redovisas av hingsthållaren löpande under betäckningssäsongen i den digitala språngrullan Hestur. Språngrullan stängs den 31 december. Resultat av betäckning ska rapporteras i Hestur senast 30 dagar efter fölets födelse. Det är stoägarens skyldighet att se till att rapporteringen blir gjord.

Hästdjuret ska ID-kontrolleras och chipmärkas av godkänd ID-kontrollant vid sidan av modern senast 12 månader efter födseln. Hästdjur som ID-kontrolleras senare än 12 månader efter födseln ska DNA-testas mot fader och moder. Signalementsbeskrivning samt chipmärkningsrapport eller annat intyg om chipmärkning kan skannas eller fotograferas och registreras i hästpassansökan i Hestur. Tagel för DNA-test ska förpackas enligt SLU's monteringsanvisning. Alla dokument för ansökan om registrering sparas digitalt i WorldFengur i minst 35 år.

6:3 Ansökan om hästpass

Ansökan om hästpass ska i första hand göras i Hestur.

Ansökan om hästpass ska enligt 4 kap. 2§ i förordning SJVFS 2015:33 vara SIF avel tillhanda senast sex månader efter födelsedagen eller senast den 31 december födelseåret, beroende på vilket som inträffar senast.

Om ansökan om hästpass inkommer efter den angivna tiden utfärdas duplikatpass enligt förordning EU 2015/262 Artikel 29 punkt 1b.

För föl efter hingstar som ej löst licens krävs godkänd härstamningskontroll mot fader och moder verifierad med DNA-test. Dessa pass betingar ett högre pris då språngrullan måste öppnas manuellt och alla uppgifter måste fyllas i manuellt i efterhand av kansliet.

6:4 Semin

För föl födda efter insemination gäller samma regler som vid naturlig betäckning.

6:5 Embryotransfer

- a) Givarstoet måste ha godkänd härstamningskontroll mot fader och moder verifierad med DNA-test.
- b) Mottagarstoet måste vara renrasig islandshäst registrerad i WorldFengur och ha godkänd härstamningskontroll mot fader och moder verifierad med DNA-test.
- c) Fölet måste ha godkänd härstamningskontroll mot fader och moder verifierad med DNA-test.
- d) Begränsning av antalet avkomor per sto och år
  - i) Högst 2 föl via embryotransfer + 1 föl via givarstoet (2 är tillåtet om det är tvillingar)
  - ii) Max 3 (4 om tvillingar) avkomor per år
- e) En tydlig markering i WorldFengur ska indikera vilka avkomor som är via surrogatmodrar
- f) Kloning av islandshästar är inte tillåtet

g) Genmanipulation av islandshästar är inte tillåtet

6:6 Inkorrekt härstamning

Vid moderlivsimport från Island gäller:

Om faderns härstamning inte kan säkras med DNA-test kan fölet registreras i grundstamboken WorldFengur med det står då "okänd" på fader.

För hästar födda utanför Island gäller:

Om oklarheter beträffande en hästs härstamning föreligger och inte kan fastställas med DNA-test förlorar hästen sin rätt till registrering i grundstamboken.

7. HÄSTPASS/IDENTIFIERING

7:1 Hästpass

Hästpass utfärdas i enlighet med kommissionens förordning EU 2015/262 i enlighet med rådets direktiv 90/427/EEG och 2009/156/EG avseende metoder för identifiering av hästdjur.

7:2 Saknat chip

Om chip saknas eller inte kan avläsas ska hästen ID-kontrolleras av godkänd ID-kontrollant och om den kan identifieras med hjälp av konturdiagrammet i passet ska den få ett nytt chip. Det nya chipnumret noteras i passet som därefter ska skickas in till Avelskansliet då det nya chipnumret måste noteras i WorldFengur. Om hästen inte kan identifieras med konturdiagrammet ska identiteten fastställas med DNA-test.

7:3 Tilläggsregistrering

Registrerade Islandshästar som förs in i Sverige och ska stanna i landet mer än 90 dagar ska tilläggsregistreras hos SIF avel enligt artikel 27 punkt 2 i förordning (EU) nr 2015/262. Ansökan om tilläggsregistrering ska ske inom 30 dagar från det att hästen förts in i landet eller fått hästpass utfärdat i ett annat land.

Vid tilläggsregistrering registreras vem som ansökt om tilläggsregistrering och det noteras i WorldFengur att hästen finns i Sverige, noteras som Aktuellt land. Passet ska stämplas med "Registrerad i Svenska Islandshästförbundet".

7:4 Ägarbyte

Hästens ägare skrivs inte ut i passet utan finns i form av ett separat ägarbevis. Ägaren kan vara registrerad i WorldFengur.

7:5 Duplikat

För hästar födda i Sverige.

Vid förkommet pass kan ett duplikat utfärdas enligt artikel 29 i förordning EU 2015/262. Chipet ska läsas av och ny signalementsbeskrivning ska göras av godkänd ID-kontrollant. Om ev. chipnummer och signalement stämmer med tidigare handlingar kan duplikatpass utfärdas. Vid utfärdande av duplikatpass tas hästen ut ur livsmedelskedjan.

Intyg om förkommen originalhandling finns på SIF-Avels hemsida. Efterlysning av det förkomna passet görs på SIF-Avels hemsida. Om inga protester inkommer kan duplikat utfärdas. Duplikatpasset stämplas med Duplikat. Om identifieringen är osäker ska DNA-test göras. Test ska göras mot egen tidigare DNA-sträng eller mot fader och moder.

7:6 Hästnamn

Hästens namn och ursprung registreras i moderstamboken WorldFengur. Byte av namn eller ursprung är inte tillåtet när hästen är registrerad. Det namn som är angivet på passansökan är det namn som registreras förutsatt att namnet är godkänt av moderstamboken WorldFengur.

8. AVELSBEDÖMNING

Avelsbedömningarna är öppna för alla renrasiga ston som är registrerade i WF. För hingstar krävs registrerad härstamningskontroll mot fader och moder i WF. För hingstar i åldern 5 – 12 år krävs registrerat resultat från spattgranskning i WorldFengur. Alla hästar som anmäls till bedömning ska vara chipmärkta.

8:1 Hästar på avelsbedömning som saknar chip

Om hästen är chipmärkt men chipet inte kan avläsas kan den delta om den kan identifieras med signalementsbeskrivningen i passet. Hästen skall chipmärkas innan den lämnar bedömningsplatsen och bedömningsresultatet registreras först när det är gjort.

Om identiteten inte kan fastställas med konturdiagrammet ska den fastställas med DNA-test. DNA kontrolleras mot hästens egna DNA registrerat i WF. Hästen får delta på bedömningen men resultatet registreras först då identiteten är fastställd.

9. Betäckningslicens

För att kunna erhålla betäckningslicens ska hingsten ha godkänd härstamningskontroll mot fader och moder verifierad med DNA-test, genomgått fullständig avelsbedömning samt vara fri från ärftliga fysiska defekter. Hingstar födda på Island före 1998 behöver inte ha DNA-test mot modern. Hingstar som tidigare erhållit betäckningslicens utan DNA-test mot modern har rätt att erhålla licens utan DNA-test mot modern.

Hingstar från och med 5 till och med 12 års ålder ska ha spattröntgen utan anmärkning registrerad i WorldFengur för att kunna erhålla licens. Betäckningslicens gäller ett kalenderår i taget och ska förnyas varje år.

9.1 Hingstar från 2 till 4 års ålder

Hingst med avelsindex (BLUP) lägst 120 kan från två års ålder erhålla betäckningslicens fram till och med 4 års ålder. Hingst med avelsindex (BLUP) lägst 115 kan från två års ålder erhålla betäckningslicens för totalt 10 ston fram till och med 4 års ålder. Hingst som uppfyller kraven i detta stycke behöver inte genomgå avelsbedömning men ska vara fri från ärftliga fysiska defekter.

9.2 Gårdshingstlicens

Obedömda hingstar äldre än 4 år samt hingstar 4 år eller yngre med avelsindex lägre än 115 kan erhålla gårdshingstlicens. Hingsten ska ha godkänd härstamningskontroll mot fader och moder verifierad med DNA-test samt vara fri från ärftliga fysiska defekter. Hingstar födda på Island före 1998 behöver inte ha DNA-test mot modern. Hingstar från och med 5 till och med 12 års ålder ska ha spattgranskning utan anmärkning registrerad i WorldFengur för att kunna erhålla licens. Hingsten erhåller licensen för betäckning av ett sto med identisk ägarregistrering som hingsten.